

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 209/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej IN FORO-AYRUMYAN advokátska kancelária s.r.o., Uhrova 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Patrik Baltazarovič, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 53 Er 1788/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 25. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 53 Er 1788/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu „*okamžite zastaviť protiprávnu, zmätočnú, protizákonnú exekúciu*“.

2. Z ústavnej sťažnosti, ako aj z obsahu vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že proti sťažovateľke ako povinnej sa na základe návrhu oprávneného – mestskej časti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnený“) z 30. marca 2017 vedie exekúcia o vymoženie sumy 19,33 eur spolu s príslušenstvom.

3. Pokiaľ ide o priebeh napadnutého konania, zo sťažovateľkou predneseného skutkového stavu a súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľke bolo 27. júna 2018 doručené upovedomenie súdneho exekútora o začatí exekúcie. V zákonom stanovenej lehote podala sťažovateľka námietky proti exekúcii, ktoré okresný súd zamietol uznesením č. k. 53 Er 1788/2017-40 z 3. decembra 2021

s právoplatnosťou 11. januára 2022. Sťažovateľka následne podaním z 28. januára 2022 navrhla exekúciu zastaviť. Uznesením č. k. 53 Er 1788/2017-45 zo 14. februára 2022, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie, okresný súd návrh sťažovateľky zamietol z dôvodu, že exekučný titul spĺňa všetky podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opisuje priebeh namietaného konania a vo vzťahu k postupu okresného súdu len stroho tvrdí, že okresný súd sa dosiaľ nevyjadril k jej sťažnosti na prieťahy v konaní, od apríla 2022 do októbra 2022, t. j. viac ako 6 mesiacov, nevykonal v konaní žiaden úkon a o jej námietkach proti exekúcií rozhodol až po uplynutí tri a pol roka. Súčasne v ústavnej sťažnosti upriamuje pozornosť taktiež na pochybenia oprávneného, súdneho exekútora, a Krajského súdu v Bratislave.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Hneď v úvode považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že sťažovateľka, kvalifikovane právne zastúpená, síce v texte ústavnej sťažnosti tvrdí porušenie viacerých práv podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Charty základných práv Európskej únie a Listiny základných práv a slobôd, pričom za ich porušovateľa označuje okrem okresného súdu aj oprávneného, súdneho exekútora, ako aj Krajský súd v Bratislave, avšak uvedené nepremietla ani do samotného petitu ústavnej sťažnosti. Vo formulovanom petite totiž výslovne žiada, aby ústavný súd vyslovil len porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v namietanom konaní. Ústavný súd preto ustálil predmet konania pred ústavným súdom, tak ako je uvedené v bode 1 tohto uznesenia.

6. Ústavný súd pritom opakovane judikuje, že vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti [tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa (I. ÚS 514/2020). To však s ohľadom na predstretú sťažnostnú argumentáciu nebol prípad sťažovateľky.

7. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti považoval ústavný súd za vhodné požiadať okresný súd o vyjadrenie sa k jej obsahu (§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde). Okresný súd vo vyjadrení z 24. februára 2023 okrem stručného zhrnutia priebehu konania uviedol, že o námietkach sťažovateľky proti exekúcii nemohol rozhodnúť skôr, ako uznesenie č. k. 37 Er 3310/2011-126 nadobudlo právoplatnosť. Sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorú sťažovateľka adresovala Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, nebola predložená predsedníčke okresného súdu ako sťažnosť podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ale bola založená do súdneho spisu, a to zrejme s ohľadom na jej obsah naznačujúci, že išlo skôr o návrh na zastavenie exekúcie. V závere okresný súd poukázal na nadmernú zaťaženosť exekučného oddelenia.

8. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania ústavnej sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

9. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, III. ÚS 359/08). Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

10. Vychádzajúc z argumentácie prezentovanej sťažovateľkou vo vzťahu k postupu okresného súdu, je zrejmé, že sťažovateľka okresnému súdu vytýka najmä dĺžku jeho rozhodovania o jej námietkach proti exekúcii. Z dôvodov samotnej ústavnej sťažnosti, ako aj obsahu predloženého súdneho spisu je však zrejmé, že právna neistota sťažovateľky bola v tomto smere odstránená, a to uznesením okresného súdu č. k. 53 Er 1788/2017-40 z 3. decembra 2021 s právoplatnosťou 11. januára 2022, ktorým boli jej námietky zamietnuté. Súčasne sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí nečinnosť okresného súdu v období od „apríla 2022 do októbra 2022“. Ústavný súd sa však môže len domnievať, že sťažovateľka má na mysli nevykonávanie procesných úkonov v súvislosti s podaním jej odvolania proti uzneseniu okresného súdu zo 14. februára 2022. Nahliadnutím do súdneho spisu okresného súdu zistil, že postup okresného súdu sa skutočne nejaví ako optimálny, keďže odvolanie sťažovateľky bolo okresnému súdu doručené 1. marca 2022, pričom konajúci súd až uznesením zo 14. februára 2023 pristúpil k vyrubeniu poplatkovej povinnosti za podané odvolanie. Súčasne vyjadrenie oprávneného k odvolaniu sťažovateľky mal okresný súd k dispozícii už v máji 2022, avšak až výzvou z 20. februára 2023 sa sťažovateľke umožnil k nemu vyjadriť. Ústavný súd však konštatuje, že s prihliadnutím na časovým rámcem tejto nečinnosti v trvaní niekoľkých mesiacov a rovnako aj fázu napadnutého konania, v ktorej sa sťažovateľka obrátila so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd (t. j. vykonávanie procesných úkonov pred predložením veci odvolaciemu súdu), nemôže tento vzniknutý prietah považovať za dosahujúci ústavnoprávnu intenzitu. Z tohto dôvodu ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

11. V tejto súvislosti v nadväznosti na bod 4 tohto uznesenia ústavný súd považuje za vhodné dať do pozornosti, že pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. Pre posúdenie prípadných prietahov v konaní orgánu verejnej moci sa preto o to viac vyžaduje náležité odôvodnenie ústavnej sťažnosti a aspoň čiastočný chronologický opis skutkového stavu či uvedenie konkrétnych skutočností umožňujúcich reálne posúdenie ich negatívneho materiálneho dopadu na osobu sťažovateľa a jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (k tomu I. ÚS 266/2021 – ZNaU 88/2021, I. ÚS 66/2023).

12. Na tomto mieste tiež ústavný súd pripomína svoju konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že popri uvedení sťažnostného petitu je ďalšou povinnosťou sťažovateľa, aby svoju ústavnú sťažnosť náležite odôvodnil tak, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu (m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 54/2014, II. ÚS 594/2016). Sťažovateľ musí ďalej vysvetliť, v čom vidí porušenie základného práva alebo slobody, ktoré boli podľa jeho názoru konkretizovaným zásahom orgánu verejnej moci porušené. Takto formulovaná požiadavka odzrkadľuje potrebu dôsledného odlíšenia úlohy ústavného súdu od úloh iných orgánov verejnej moci (predovšetkým všeobecných súdov). Kým totiž všeobecné súdy prioritne chránia subjektívne práva fyzických osôb a právnických osôb plynúce zo zákonných, prípadne od zákona odvodených právnych predpisov, *vice versa* ústavný súd je v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy povolaný na ochranu tých subjektívnych práv, ktoré sú ako základné práva a slobody zakotvené v ústave alebo v kvalifikovaných medzinárodných zmluvách (III. ÚS 352/2017, č. 63/2017 ZNaU). Je nevyhnutné, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo vysvetlenie ústavných požiadaviek, s ktorými namietaný postup orgánu verejnej moci koliduje, a pritom musí byť preukázané, do akej miery rozporovaný postup štátneho orgánu zasahuje do označených práv sťažovateľa (m. m. rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko č. k. 1 BvR 1584/10 z 24. 8. 2010, odsek 3; rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko č. k. 1 BvR 2214/19 z 10. 12. 2019, ods. 13).

13. Absencia dostatočného odôvodnenia ústavnej sťažnosti by tak v posudzovanom prípade bola aj dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom. Vychádzajúc z materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, ústavný súd však pristúpil ku kvázimeritórnemu prieskumu postupu okresného súdu v napadnutom konaní.

14. V závere ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde], a preto nie je vylúčené, aby sťažovateľka podala opätovne ústavnú sťažnosť po splnení všetkých zákonných podmienok s uvedením relevantnej skutkovej a právnej argumentácie v prípade, ak bude v postupe okresného súdu dochádzať k ďalším nedôvodným prietahom.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších požiadavkách sťažovateľky stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. apríla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu